

PRAVILA O KRITERIJUMIMA ZA PROCJENU ŠTETE NA VOZILIMA I ŠTETE KOJA JE POSLJEDICA NEMOGUĆNOSTI KORIŠĆENJA VOZILA

DA BI BILO
JASNIJE

BITNA
DOKUMENTA

SKREĆEMO
VAM PAŽNJU

POSEBNO
VAŽNO

OSIGURANA
SUMA PREMIJA

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim Pravilima utvrđuju se kriterijumi za procjenu štete na vozilima i štete koja je posljedica nemogućnosti korišćenja vozila, usljed njegovog oštećenja u štetnom događaju, do isteka vremena potrebnog za završetak popravke odnosno kupovine drugog vozila na mjesto oštećenog, kada se radi o ekonomskoj ili tehničkoj totalnoj šteti.

Kriterijumi utvrđeni ovim Pravilima primjenjuju se kod svih slučajeva procjene štete na vozilima i štete koja je posljedica nemogućnosti korišćenja vozila.

Njima se obezbjeđuje da se za oštećena lica – vlasnike vozila, na jednak način vrši procjena obima i visine štete na vozilu odnosno štete koja je posljedica nekoštećenja vozila.

II UTVRĐIVANJE OBIMA ŠTETE NA VOZILIMA

Zapisnik o oštećenju vozila

Član 2

Obim štete na vozilu utvrđuje se na način da se sačinjava zapisnik o oštećenju vozila.

Sačinjavanje zapisnika o oštećenju vozila vrši se tako, da se:

- identifikuje vozilo na osnovu podataka o vozilu iz prijave štete i saobraćajne knjižice. Naročito treba obratiti pažnju na vrstu, marku i tip vozila, karakteristike motora (KW, cm³) broj šasije, vrata, sjedišta, nosivost, vrstu boje, godinu proizvodnje, datum prve registracije, broj pređenih kilometara (Km) i moto časova (MČ) i to očitano i procijenjeno stanje, dodatnu opremu (klima uređaj, pokretni krov, automatski mjenjač, naplaci od lakog metala, radio-aparat, aerodinamični spojleri itd.
- utvrđuje stanje karoserije, mehanike, laka, tapacirunga, guma i dr. što se unosi u zapisnik o oštećenju vozila.
- utvrđivanje uzroka štete iz prijave sa konstatacijom da li su oštećenja na vozilu moguća iz navedene nezgode.

Ukoliko se ustanovi da su oštećenja iz navedenog udesa moguća, onda se pristupa sačinjavanju zapisnika o oštećenju vozila, a u suprotnom, vrši se rekonstrukcija štetnog događaja, odnosno predlaže vještačenje.

Član 3

Zapisnik obuhva:

- sva vidljiva oštećenja djelova i sklopova vozila sa opisom oštećenja, kao i to da li je vozilo u voznom stanju ili nije, pri čemu se oštećeni djelovi, koji su zbog određenog stepena oštećenja predviđeni za zamjenu ili za popravku, treba pisati u odvojenim kolonama,
- vrijeme potrebno za popravku oštećenog vozila, normirano prema važećem normativu za opravku havarisanih vozila. Ukoliko za vozilo na kojem se vrši procjena ne postoji normativ za popravku, onda se normiranje vrši prema vozilu koje je po svojim tehničkim i drugim svojstvima najsličniji, a u dogovoru sa ovlašćenim servisom (izvođačem popravke).
- sklopove i djelove vozila treba u toku popravke detaljno pregledati (kontrolisati), jer se oštećenja na njima nijesu mogla vidjeti, pa zbog toga ni utvrditi. U slučajevima kada se vrši naknadna ispravka ili dopuna osnovnog zapisnika isto se mora ovjeriti potpisom, pečatom i datumom.

U slučajevima kada se radi o oštećenju akumulatora, guma, uređaja za tečni gas (UTG), pokrova (cerade), radioaparata, u zapisnik se unosi, pored tačnog naziva proizvođača i tehničkih karakteristika, i procenat odbitka novo za staro.

Ako se radi o oštećenju većeg obima, gdje postoji pitanje ekonomske opravdanosti popravke, u zapisnik se obavezno unosi klauzula – ispitati opravdanost popravke.

Zapisnik o oštećenju vozila se sastavlja u najmanje tri primjerka (za predmet, za servis i za vlasnika-oštećenika) na predviđenom obrascu, po pravilu u saradnji (prisustvu) sa vlasnikom-oštećenikom ili sa predstavnikom vlasnika- oštećenika. Jedan primjerak (za predmet) se priključuje prijavi i odlaže u predmet štete, a dva primjerka (za servis i za vlasnika-oštećenika) se predaju vlasniku-oštećenom. Kod uslužne procjene dva primjerka zapisnika se predaju vlasniku-oštećenom, a jedan ostaje Društvu.

Jednim zapisnikom mogu da budu obuhvaćena samo oštećenja koja su nastala u jednom štetnom događaju.

Ako na vozilu postoje oštećenja iz nekog drugog štetnog događaja, onda ih treba odvojeno navesti i staviti napomenu ranija oštećenja(RO).

Zapisnik o oštećenju vozila mora da bude ovjeren pečatom Društva i potpisom ili pečatom ovlašćenog lica koje je sastavilo zapisnik, a može biti potpisan i od vlasnika-oštećenog ili njegovog punomoćnika.

Opis oštećenja

Član 4

Kod opisa oštećenja, pri nabranjanju djelova, unosi se naziv dijela sa položajem na vozilu, i način popravke u zavisnosti od stepena oštećenja i to:

- djelovi za zamjenu
- djelovi za popravku (M, S, V)
- djelovi za kontrolu i podešavanje

Zamjena oštećenih djelova

Član 5

Kod teških oštećenja, kada ne postoje tehničke mogućnosti za kvalitetnu i ekonomičnu popravku, vrši se zamjena djelova ili sklopova vozila.

U slučajevima kada se ne radi o teškim oštećenjima, ako ovlašćeni procjenitelj utvrdi potpunu ili djelimičnu nefunkcionalnost dijela ili sklopa, vrši se zamjena oštećenih djelova koji utiču na sigurnost i pouzdanost vozila (npr: sistemi upravljanja, vješanja, kočenja, uređaja za napajanje gorivom, stakala i sl).

Zamjena djelova ili sklopova može biti i djelimična, na primjer: kod stranica putničkih vozila dio branika i sl. ali ovakvi postupci moraju biti u skladu sa upustvima proizvođača.

Kod oštećenja stakala na vozilima treba tačno definisati sljedeće:

- vrsta stakla jednoslojno – kaljeno, višeslojno – lijepljeno, sa naljepljenom ili ulivenom antenom ili grijačem, bojeno – tonirano, kao i druga svojstva koja su važna za utvrđivanje visine stvarne štete,
- svako oštećeno staklo koje nije rasuto treba označiti u desnom donjem uglu oznakom ZO.

U slučaju kada je za otklanjanje posljedica teških oštećenja potrebno izvršiti zamjenu djelova, a istih nema natržištu, može se na zahtjev vlasnika-oštećenog dozvoliti popravka ili izrada oštećenog dijela uz priznavanje dodatnog vremena, vodeći računa o sigurnosti vozila i ekonomičnosti popravke.

Popravka oštećenih djelova

Član 6

Oštećeni djelovi se popravljaju ako za to postoje tehničke mogućnosti, s tim da se ne remeti sigurnost vozila, i ako je popravka ekonomičnija od zamjene djelova.

Oštećenja djelova vozila klasifikuju se prema sledećem:

- pod malim oštećenjem (M) djelova vozila smatraju se oštećenja na spoljnim površinama, bez većih deformacija; sa blagim prodiranjem prema unutrašnjosti vozila, bez oštećenja vitalnih djelova karoserije (kabine), pogonskih djelova i slično. Oštećenja djelova su na pristupačnim mjestima i lako se mogu opraviti, sa malim utroškom rada i materijala,
- pod srednjim oštećenjem (S) djelova vozila smatraju se oštećenja koja su više izražena, deformacije su više naglašene. Srednja oštećenja iziskuju više rada i materijala za popravku ili se nalaze na teško dostupnim mjestima,
- pod velikim oštećenjem (V) djelova vozila podrazumjevaju se takva oštećenja kod kojih su spoljne površine nagužvane ili deformacije jače izražene, ili se nalaze na izrazito teško dostupnim mjestima.

Farbanje – lakiranje oštećenih površina

Član 7

Reparatura boje na havarisanim vozilima vrši se na oštećenim djelovima u slučajevima kada je boja, makar i djelimično, oštećena (razorena), ili je pri popravci moralo doći do oštećenja.

Veličina površine koja se mora bojiti je granica tog dijela ili površina do oštrih ivica oštećenog dijela.

Kompletno bojenje vozila vrši se u onim slučajevima kada su oštećene površine koje treba farbati više od 70% od ukupne površine vozila. Na dodatno obuhvaćenim površinama priznaju se samo farbarski radovi i farbarski materijal.

Kod oštećenih površina gdje je izvršena fabrička ili naknadna antikorozivna zaštita, zaštićuju se samo oštećena mjesta do oštrih ivica površina kao i šupljine sa odgovarajućim sredstvima zaštite.

Kontrola oštećenih dijelova – sklopova

Član 8

Ako postoji sumnja da je došlo do oštećenja ili poremećaja geometrije određenih dijelova ili sklopova vozila, potrebno je predvidjeti kontrolu njihove ispravnosti, naročito:

- geometriju točkova – sa obaveznom davanjem vremena za kontrolu sa podešavanjem,
- geometriju repernih (mjernih) tačaka karoserije, šasije, kabine i sl. – uz davanje vremena za operaciju kontrole sa podešavanjem na kontrolniku (gabaritnom stolu),
- kod hladnjaka, rezervoara za gorivo, uređaja za tečni gas ili sl. uz ispitivanje – kontrolu propustnosti pod pritiskom,
- kontrolu sistema za upravljanje.

Procjena štete na vozilima sa elementom inostranosti

Član 9

Kod šteta na vozilima privremenih, diplomatskih i carinskih oznaka odnosno registracije (PR, 999, CD, ZOLL, kao i vozila uzetim u leasing zakup od inostranih firmi) za koja nijesu plaćene uvozne i poreske dažbine, kod utvrđivanja opravdanosti popravke posebno treba voditi računa o vrijednostima vozila pošto je ona po pravilu znatno niža od vrijednosti vozila sa domaćom registracijom.

Dopunski zapisnik o oštećenju vozila

Član 10

Za sva naknadno utvrđena oštećenja, koja se utvrđuju tokom popravke, neophodno je sačinjavanje dopunskog zapisnika. Dopunski zapisnik se sačinjava najmanje u dva primjerka, na određenom obrascu i u saradnji sa servisom – izvođačem radova ili vlasnikom vozila. Dva primjerka se daju servisu-izvođaču radova ili vlasniku.

U dopunski zapisnik unosi se datum sačinjavanja osnovnog zapisnika i redni broj dopunskog zapisnika, datum sastavljanja i potpis procjenitelja.

Rekonstrukcija štetnog događaja

Član 11

Ukoliko se u fazi procjene ili likvidacije, iz bilo kojeg razloga, ukaže potreba utvrđivanja uzročne veze između štetnog događaja i nastalih oštećenja, pristupa se rekonstrukciji štete, koja obuhvata upoređivanje, skiciranje, fotografisanje, premjeravanje, po mogućnosti, na licu mjesta.

Sve utvrđene činjenice, kao i konkretan stav, unosi se u poseban izvještaj.

Kada je iz bilo kog razloga oštećenik – vlasnik, prvo popravio vozilo pa tek onda prijavio štetni događaj, nakon utvrđivanja osnova za naknadu štete treba izvršiti rekonstrukciju obima oštećenja na bazi raspoložive dokumentacije (Zapisnik Policije izjava štetnika, račun o izvršenoj popravci, izjave svjedoka, pregleda vozila i slično).

Na bazi rekonstrukcije štetnog događaja i obima oštećenja u opravdanim slučajevima, sačinjava se zapisnik u kome se utvrđuju obim i stepen mogućih oštećenja vozila.

Radi što potpunijeg utvrđivanja tačnog i objektivnog činjeničnog stanja u postupku rekonstrukcije štetnog događaja Društvo o svom trošku može angažovati stalnog sudskog vještaka: mašinske, saobraćajne, trasološke struke dr.

Fotografisanje oštećenog vozila

Član 12

Pri procjeni štete na vozilima, pored sastavljanja zapisnika o oštećenju, fotografiše se oštećeno vozilo a naročito u slučajevima kada su:

- oštećenja nastala od NN vozila,
- vozila pretrpjela tehničku totalnu štetu ili kada se radi o štetama većih razmjera,
- oštećenja i na prednjoj i na zadnjoj strani vozila,
- se stekli uslovi za ostvarivanje regresa od počinioca, drugih Društava za osiguranje u zemlji ili iz inostranstva,
- oštećena vozila sa inostranom tablicama (registracijom),
- oštećenja nastala uslijed požara.

Potreban broj fotografija se određuje u zavisnosti od obima oštećenja, tako da na fotografiji budu vidljiva sva oštećenja broj šasije i registarske tablice na vozilu ako ih ima (reg. broj).

Izrađene fotografije treba ovjeriti i naznačiti registarski broj vozila, datum štete, prezime i ime oštećenog - vlasnika i uložiti u spis štete.

Prigovor na zapisnik o oštećenju vozila

Član 13

Ukoliko se oštećeni-vlasnik, ne složi sa sačinjenim zapisnikom o oštećenju vozila ili sa obračunom visine štete, treba ga uputiti da stavi pismeni prigovor najkasnije u roku od 15 dana nakon sačinjavanja zapisnika, odnosno obračuna. Prigovor oštećenika se razmatra komisijski, a pismeno obavještenje o konačnom stavu komisije dostavlja se oštećeniku najkasnije u roku od 30 dana od dana podnošenja prigovora.

III UTVRĐIVANJE VISINE ŠTETE NA VOZILIMA

Visina štete na vozilu

Član 14

Utvrđivanje obima štete na vozilima se vrši na bazi zapisnika o oštećenju vozila, dopunskog zapisnika o oštećenju vozila, vještačenju kao i drugih dokaznih materijala iz kojih se može utvrditi obim oštećenja iz predmetnog udesa, a visinu je moguće odrediti i po:

- računu o izvršenoj popravci sa fiskalnim kasa blok računom;
- po pogodbi;

Za utvrđivanje konačne visine štete koriste se i:

- metod određivanja umanjene, odnosno uvećane vrijednosti;
- metod utvrđivanja totalne štete.

Utvrđivanje visine štete po računu

Član 15

U slučaju utvrđivanja visine štete po računu, kao osnov za obračun visine štete, Društvo za osiguranje razmatra samo fiskalizovan račun, izdat u skladu sa Zakonom o fiskalizaciji u prometu proizvoda i usluga.

Račun o izvršenoj popravci vozila najmanje treba da sadrži: spisak djelova koji su zamjenjeni sa pojedinačnom cijenom dijela, kao i detaljnu specifikaciju izvršenih radova po zanatskim djelatnostima (limar, lakirer, mehaničar, električar i dr.) sa istaknutom cijenom jednog norma časa rada, kao i specifikaciju utrošenog farbarskog i sitnog potrošnog materijala.

Ukoliko se u toku popravke utvrdi da na oštećenom vozilu postoje dodatna oštećenja, koja ovlašćeni procjenitelj Društva nije evidentirao prilikom prethodne izrade zapisnika o oštećenju vozila, ili ukoliko se u toku popravke utvrdi da neki dio na vozilu koji je procjenitelj Društva zapisnikom notirao kao dio za popravku, po mišljenju servisera nije moguće na kvalitetan i ekonomičan način dovesti u prethodno stanje, neophodno je da vlasnik vozila ili serviser kontaktira ovlašćenog procjenitelja Društva zbog dodatnog dopunskog neposrednog izviđaja štete.

Ukoliko vlasnik vozila/servisera ne pozove ovlašćenog procjenitelja Društva na nesporedni dodatni izviđaj štete, Društvo nakon ispostavljanja računa od strane servisa ne može uvažiti djelove i usluge koje su fakturisane, a nisu u obuhvatu osnovnog ili osnovnog i dopunskog zapisnika ovlašćenog procjenitelja.

Vlasnik ili ovlašćeni korisnik vozila (Oštećeni) može ovlastiti Društvo za osiguranje da nakon izdavanja računa o izvršenoj popravci vozila od strane servisa u njegovo ime, i za njegov račun, izvrši direktno plaćanje troškova popravke u korist servisa, koji vrši sanaciju nastale štete na vozilu i izdaje račun o izvršenoj popravci vozila. Ovlašćenje za plaćanje štete direktno u korist servisa

potpisuje vlasnik ili ovlašćeni korisnik motornog vozila na izvršenoj popravci vozila od strane servisa u njegovo ime, i za njegov račun, izvrši direktno plaćanje troškova popravke u korist servisa, koji vrši sanaciju nastale štete na vozilu i izdaje račun o izvršenoj popravci vozila. Ovlašćenje za plaćanje štete direktno u korist servisa potpisuje vlasnik ili ovlašćeni korisnik motornog vozila na posebnom formularu Društva, a identitet davaoca ovlašćenja ovjerava ovlašćeni službenik Društva svojim potpisom na formularu. U situaciji kad vlasnik ili ovlašćeni korisnik vozila ovlasti Društvo za osiguranje da, u njegovo ime i za njegov račun, Društvo izvrši plaćanje u korist servisa, servis je po prijemu vozila na popravku, a prije otpočinjanja radova na sanaciji oštećenja dužan da Društvu za osiguranje dostavi predračun/profakturu ukupnih troškova popravke koji će ovlašćeno lice Društva zaduženo za poslove procjene i likvidacije šteta pregledati i uputiti servisu saglasnost/potvrdu (slanjem garanog pisma ili E mail-a) da je predračun iskazanih troškova popravke u skladu sa zapisnikom (zapisnicima) o oštećenju vozila, te da servis može izvršiti sanaciju oštećenja u skladu sa dostavljenim predračunom troškova popravke.

U situaciji postojanja djelimične nesaglasnosti predračuna troškova popravke vozila sa zapisnikom(zapisnicima) o oštećenju vozila, ovlašćeni procjenitelj može uputiti servisu saglasnost/potvrdu za sanaciju oštećenja na vozilu do obima oštećenja utvrđenih zapisnikom (zapisnicima) o oštećenju vozila.

Lice u društvu zaduženo za poslove procjene i likvidacije šteta prilikom utvrđivanja visine štete račun na ime troškova vozila po svim fakturisanih i iskazanim stavkama računa upoređuje sa zapisnikom (zapisnicima) o oštećenju vozila.

Ukoliko su na računu iskazani zamjenjeni dijelovi koji nijesu predviđeni za zamjenu zapisnicima o oštećenju vozila ili ako je utrošeno i na računu iskazano više utrošenog farbarskog i sitnog potrošnog materijala ili više norma časova rada nego što je predviđeno zapisnikom (zapisnicima) o oštećenju vozila, višak se ne priznaje.

U situaciji obračuna troškova popravke po računu za vozilo koje služi neposredno za obavljanje osnovne djelatnosti vlasnika odnosno korisnika vozila (teretno vozilo, taxi, rent a car, autobus i dr), u postupku likvidacije odštetnog zahtjeva ne priznaju se troškovi na ime iskazanog PDV-a na priloženom računu o izvršenoj popravci vozila, ni u slučaju kad ih vlasnik mora platiti, jer se ovi izdaci po osnovu fakturisanog PDV-a priznaju poreskom obavezniku i vraćaju od strane poreskog organa.

Naknada troškova opravke vozila u inostranstvu

Član 16

Ukoliko je popravka izvršena izvan granica Crne Gore, na vozilu domaćih registarskih oznaka, visina štete se određuje prema računima iz zemlje u kojoj je popravka izvršena i to na sljedeći način:

- ako je šteta nastala van granice CG i potrebna je nužna popravka da bi se vozilo vratilo sopstvenim pogonom – tada se račun nužne popravke priznaje u cjelosti i obračunava se u EUR-ima po srednjem kursu valute na dan utvrđivanja, odnosno likvidacije štete. Slučajevi nužne opravke mogu biti: lom vjetrobranskog stakla, svjetlosno-signalnih uređaja, uređaja za upravljanje, kočenje i sl.
- ako je šteta nastala van granica CG ali je većeg obima, a popravka je izvršena u potpunosti, bez saglasnosti osiguravača – izvršiće se uporedna kalkulacija troškova popravke u zemlji uključujući i troškove prevoza do najbližeg ovlašćenog autoservisa u CG, i na osnovu toga, prihvatiti ekonomski povoljnije rješenje.
- ako je šteta nastala u CG, na vozilu domaćih registarskih oznaka, a oštećeni-vlasnik samoinicijativno popravlja vozilo u inostranstvu – tada se priznaju, po računu, cijene zamjenjenih dijelova, sitan i potrošni materijal i farbarski materijal, kao i troškovi rada, norma sati predviđeni u zapisniku po cijeni koja važi, u ovlašćenom autoservisu za tu vrstu vozila u CG.

Utvrđivanje visine štete po pogodbi

Član 17

Prilikom obračuna visine dijelimične štete na oštećenim vozilima, Služba za procjenu i likvidaciju šteta utvrđuje visinu štete u skladu sa zapisnikom o oštećenju vozila, na način da vrijednost dijelova koji se mijenjaju obračunava u skladu sa prosječnim maloprodajnim cijenama zamjenskih dijelova na tržištu, a prilikom utvrđivanja vrijednosti troškova na ime usluga popravke oštećenog vozila, te utroška farbarskog materijala, Služba za procjenu i likvidaciju šteta na motornim vozilima postupa u skladu sa posebnom Odlukom Društva kojom se utvrđuje cijena radnog sata pri opravci motornih vozila.

Prilikom određivanja visine dijelimične štete nastale na oštećenim vozilima Služba za procjenu i likvidaciju šteta motornih vozila ne vrši utvrđivanje visine štete na bazi predračuna servisa, odnosno predračuna prodavnice auto dijelova, s obzirom da predračun sačinjen i izdat od strane servisa ili trgovine auto dijelova smatra se ponudom, odnosno dokumentom informativnog karaktera, odnosno smatra se obavještenjem koliko određeni dio ili usluga košta u konkretnoj servisu ili prodavnici auto dijelova koji su predračun sačinili i izdali.

U situaciji da po osnovu ranije dostavljenog predračuna u toku obrade odštetnog zahtjeva, podnosilac odštetnog zahtjeva kasnije dokaže stvarne troškove popravke vozila dostavljenjem fiskalizovanog računa od strane servisa/prodavnice dijelova koji su prethodno izdali predračun, postupak utvrđivanja visine štete vrši se u skladu sa članom 15 ovih Pravila.

Utvrđivanje totalne štete

Član 18

Šteta na vozilu, gdje je opravka tehnički nemoguća ili ekonomski neopravdana, odnosno gdje bi troškovi opravke i utvrđena umanjena vrijednost oštećenog vozila po nastanku štete bila veća ili jednaka stvarnoj vrijednosti vozila umanjenoj za procjenjenu-utvrđenu vrijednost ostatka vozila, likvidira se kao totalna šteta.

Obračun totalne štete na vozilu sadrži:

- vrijednost opravke po procjeni a na osnovu predračuna ili kalkulacije opravke, uvećanu za umanjenu vrijednost, ako postoji osnov za njenu nadoknadu;
- vrijednost tog vozila, koja bi bila ,na dan obračuna;
- vrijednost ostatka –oštećenog vozila.

Pri obračunu vrijednosti djelova vozila računa se procentualna vrijednost karoserije (školjke) u vrijednosti novog automobila iznosi od 25% do 33%. Ova realizacija služi za izradu kalkulacije štete kada ne postoji zvanična evidencija o cijeni nove karoserije.

Utvrđivanje vrijednosti vozila

Član 19

Kod utvrđivanja vrijednosti vozila uzimaju se u obzir sledeći uticajni faktori:

- cijena novog vozila,
- zastarelost tipa,
- dodatna oprema (ako nije uračunata u cijenu novog vozila),
- vrijednost vozila prema godinama,
- opšte stanje,
- način eksploatacije,
- investiciona ulaganja,
- ponuda i tražnja, odnosno kretanje cijena na tržištu.

Cijena novog vozila

Član 20

Cijena novog vozila inostrane proizvodnje je: izvozna cijena proizvođača ili prodajna cijena sa konsignacije preračunata po važećem kursu stranih sredstava plaćanja, uvećana za troškove carine, poreza transporta i ostale uobičajene troškove.

Cijena novog vozila privremene diplomatske carinske registracije (PR, 999, CD, ZOLL, kao i vozila uzetih u leasing) za koja nije plaćena carina, kao ni ostali troškovi (porez na promet, transport itd.), je vrijednost novog vozila u zemlji nabavke.

Cijena novog vozila koja se više ne proizvodi

Član 21

Vrijednost novog vozila koje se više ne proizvodi utvrđuje se iz Kataloga cijena Nacionalnog Biroa osiguravača CG ili Kataloga kojeg Nacionalni Biro odredi kao važeći svojom odlukom.

Ukoliko u Katalogu nema cijene vozila koje se više ne proizvodi, cijena vozila utvrđuje se upoređivanjem sa cijenama vozila istog proizvođača sa sličnim karakteristikama.

Ako se vozila iste marke i tipa ne proizvode, novonabavna cijena vozila utvrđuje se upoređivanjem sa vozilima koja su imala približno istu cijenu i slične karakteristike kada je njegova proizvodnja prestala, a ta se vozila i dalje proizvode.

Pri utvrđivanju cijene vozila koja se više ne proizvode upoređivanjem sa cijenama sličnih vozila, primjenjuje se korekcija zbog zastarelosti tipa iz člana 23 ovog pravilnika.

Zastarelost tipa

Član 22

Korekcija vrijednosti vozila zbog zastarelosti, uvodi se zbog opadanja vrijednosti za tipove vozila koja nijesu više u proizvodnom programu proizvođača ili su pak na kraju proizvodnje, kao i to da novi modeli, u odnosu na stare, posjeduju određene inovacije i poboljšanja u tehničkim karakteristikama, funkcionalnosti, ekonomičnosti i eksploataciji i estetskom izgledu.

U cilju utvrđivanja procentualne veličine korekcije zbog zastarelosti predmetnog vozila, neophodno je poznavanje tehničkih karakteristika jednog i drugog vozila, kao i vremena prestanka proizvodnje posmatranog tipa vozila.

Odgovarajući procenti korekcije određuju se prema tabeli br. 1.

Tabela br. 1

		Tehnička odstupanja	Faktor korekcije
a)	NA KAROSERIJI Oblik karoserije, kabine, tovarnog prostora-unutrašnjaj oprema	Spoljni izgled, dimenzije, nosivost, koeficijent otpora i drugo. Sjedišta, instrument tabla, instrumenti za signalizaciju, pokretni krov, sistem za klimatizaciju i provetravanje, ležajevi i dr.	do 6,5%
b)	Spoljna oprema	Branik, ukrasni djelovi, štitnici od udara, mehanizam za pranje i brisanje farova, ostakljenje i dr.	do 2%
c)	Lakiranje, antikorozivna zaštita	Standardni lakovi, jedno ili dvobojni metalik lakovi, plastificirane površine, pocinkovani ili katalorezom zaštićeni limovi i dr.	do 1,5%
	NA MOTORU I MJENJAČU Tehničke i radne karakteristike motora i mjenjača, oprema na motoru i mjenjaču (el. paljenje, turbomotor, hidraulični mjenjač, injektorsko ubrizgavanje i dr.		do 5%
	NA VOZONOM MEHANIZM Unačin vješanja upravljački mehanizam sistem za kočenje vrsta naplatka i dr.		do 2%
	VRIJEME PRESTANKA PROIZVODNJE za svaku godinu od prestanka proizvodnje		1%

Dodatna oprema vozila

Član 23

Ukoliko je cijena novog vozila data samo za standardnu izvedbu vozila određenog proizvođača, u zavisnosti od konkretnog slučaja uzima se (ili se ne uzima) u obzir vrijednost serijske i vanserijske opreme, prema iskazanim cijenama proizvođača ili ako to nije posebno iskazano, uzima se procentualno povećanje prema cjenama kod sličnih vozila.

Vrijednost vozila prema godinama starosti i pogonskom učinku

Član 24

Vrijednost vozila prema namjeni, godinama starosti i pogonskom učinku data je u tabelarnom pregledu (od tabele br. 2 do tabele br. 10) po vrstama vozila i vijeku trajanja pri prosječnom intenzitetu eksploatacije, kao i korekcije tih vrijednosti manjeg ili većeg intenziteta eksploatacije.

Donja granica vrijednosti vozila nije limitirana samo po starosti vozila (Vv je 20% u predviđenom vijeku trajanja odnosno 10% izvan toga) jer primjenom ostalih faktora korekcije vrijednosti vozila može da iznosi i manje od 10%.

Korekcija za više/manje pređenu kilometražu primjenjuje se u naznačenom iznosu samo za cijele brojeve koji su dobijeni dijeljenjem ostvarene razlike Km sa naznačenim iznosom Km u konkretnoj tabeli za korekciju.

Starost vozila utvrđuje se iz saobraćajne knjižice i to od dana prve registracije u zemlji ili u inostranstvu, pa do dana nastanka štete. Starost vozila može se utvrditi i iz računa o kupovini predmetnog vozila.

Starost vozila se računa na godine i mjesece, s tim što se zaokružuje do 15 dana nadolje, a preko 15 dana nagore.

Ukoliko se starost vozila, tj. mjeseci i dani ne mogu nikako utvrditi, starost vozila se računa od 1. jula godine u kojoj je vozilo proizvedeno;

U slučaju da se razlikuje godina proizvodnje i datum prve registracije, onda se za izračunavanje starosti vozila uzima godina proizvodnje kako je regulisano u prethodnom stavu.

Vrijednost putničkih automobila

Član 25

Za putničke automobile predviđeni vijek trajanja je 10 godina.

Vrijednost vozila određuje se prema godinama starosti, zapremini motora i prosječnoj pređenoj kilometraži prema tabeli broj 2.

Tabela br. 2.

Starost vozila (god)	Do 1000 cm ³ radne zapremine motora		Od 1000-1600 cm ³ radne zapremine motora		Preko 1600 cm ³ i dizel radne zapremine motora	
	Vv %	Km	Vv %	Km	Vv %	Km
1	84	12.000	82	15.000	80	18.000
2	72	24.000	69	30.000	66	36.000
3	62	36.000	59	45.000	56	54.000
4	54	48.000	51	60.000	48	72.000
5	46	60.000	43	75.000	41	90.000
6	40	72.000	36	90.000	35	108.000
7	34	84.000	30	105.000	30	126.000
8	29	96.000	26	120.000	26	144.000
9	24	108.000	23	135.000	23	162.000
10	20	120.000	20	150.000	20	180.000

Za vozila starija od predviđenog vijeka trajanja vrijednost vozila se umanjuje po 0,2% za svaki naredni mjesec, ali najviše do 10%.

Km – Korekcija (Ukoliko se može pouzdano utvrditi)

Radna zapremina motora	do 1000 cm ³	od 1000 cm ³ do 1600 cm ³	preko 1600 cm ³ i sa dizel motorom
	4.000 Km	5.000 Km	6.000 Km
Korekcija za više pređenih Km	- 1,0%	- 1,0%	- 1,0%
Korekcija za manje pređenih Km	+1,0%	+1,0%	+1,0%
Maksimalna Km korekcija je ±10%			

Vrijednost teretnih vozila**Član 26**

Za teretna vozila predviđeni vijek trajanja je 8 godina.

Vrijednost vozila određuje se prema godinama starosti i predviđenoj kilometraži, po tabeli broj 3.

Tabela br. 3

Starost vozila (god)	Vozila do 2,8t nosiv. i kombi vozila		Vozila od 2,8t – 5t nosivosti (i furgoni)		Vozila od 5t – 7,5t nosivosti (i furgoni)		Vozila preko 7,5t nosivosti (furgoni i tegljači)	
	Vv %	Km	Vv %	Km	Vv %	Km	Vv %	Km
1	80	30.000	78	45.000	76	60.000	74	90.000
2	63	60.000	61	90.000	59	120.000	57	180.000
3	50	90.000	48	135.000	46	180.000	45	270.000
4	41	120.000	39	180.000	36	240.000	36	360.000
5	34	150.000	32	225.000	30	300.000	30	450.000
6	28	180.000	27	270.000	25	360.000	25	540.000
7	23	210.000	23	315.000	22	420.000	22	630.000
8	20	240.000	20	360.000	20	480.000	20	720.000

Za vozila starija od predviđenog vijeka trajanja vrijednost vozila se umanjuje po 0,2% za svaki naredni mjesec, ali najviše do 10%.

Km – Korekcija (Ukoliko se može pouzdano utvrditi)

	Vozila do 2,8t nosivosti i kombi vozila	Vozila od 2,8t – 5t nosivosti (i furgoni)	Vozila od 5t – 7,5t nosivosti (i furgoni)	Vozila preko 7,5t nosivosti (furgoni i tegljači)
Za više/manje pred. Km	±10.000	±15.000	±20.000	±30.000
Korekcija %	±0,5	±0,5	±0,5	±0,5
Maksimalna Km korekcija je ±5%				

Korekcija za više/manje pređenu kilometražu primjenjuje se u naznačenom iznosu samo za cijele brojeve koji su dobijeni dijeljenjem ostvarene razlike Km sa naznačenim iznosom Km u tabeli za korekciju broj 4.

Tabela br. 4

Starost vozila (god)	Cistjerne i hladnjače		Kiperi		Damperi		
	Vv %	Km	Vv %	Km	Vv %	Km	Mč
1	72	70.000	71	50.000	72	32.000	1.600
2	55	140.000	54	100.000	55	64.000	3.200
3	44	210.000	43	150.000	44	96.000	4.800
4	35	280.000	34	200.000	35	128.000	6.400
5	28	350.000	27	250.000	28	160.000	8.000
6	25	420.000	24	300.000	25	192.000	9.600
7	22	490.000	21	350.000	22	224.000	11.200
8	20	560.000	20	400.000	20	256.000	12.800

Za vozila starija od predviđenog vijeka trajanja vrijednost vozila se umanjuje po 0,2% za svaki naredni mjesec, ali najviše od 10%.

Km Korekcija

	Cistjerne i hladnjače	Kiperi	Damperi
Za više/manje pred. Km	±20.000	±15.000 Km	8.000 Km ili 400 Mč
Korekcija %	±1%	±1%	±1%
Maksimalna Km korekcija je ±5%			

Korekcija za više/manje pređenu kilometražu primjenjuje se u naznačenom iznosu samo za cijele brojeve koji su dobijeni dijeljenjem ostvarene razlike Km sa naznačenim iznosom Km u konkretnoj tabeli za korekciju.

Vrijednost autobusa

Član 27

Za autobuse predviđeni vijek trajanja je:

- za međumjesne i turističke i za prevoz radnika Društava 10 godina
- za gradske, prigradske 8 godina

Vrijednost vozila prema godinama starosti vozila i prosječnoj pređenoj kilometraži, određuje se prema tabeli broj 5.

Tabela br. 5

Starost vozila (god)	Autobusi za međumjesni i turistički saobraćaj i za prevoz radnika RO		Autobusi za gradski, prigradski saobraćaj	
	Vv %	Km po godinama	Vv %	Km po godinama
1	78	80.000	74	60.000
2	60	160.000	66	120.000
3	50	240.000	46	180.000
4	42	320.000	37	240.000
5	36	400.000	31	300.000
6	32	480.000	27	360.000
7	28	560.000	23	420.000
8	24	640.000	20	480.000
9	22	720.000		
10	20	800.000		

Za vozila starija od predviđenog vijeka trajanja vrijednosti vozila se umanjuje po 0,2% za svaki naredni mjesec, ali najviše do 10%.

Km – korekcija

	Autobus za međumjesni i turistički saobraćaj	Autobusi za gradski i prigradski saobraćaj
Za više/manje pred. Km	±25.000	±20.000
Korekcija %	±1	±1
Maksimalna Km korekcija ±10%		

Korekcija za više/manje pređenu kilometražu primjenjuje se u naznačenom iznosu samo za cijele brojeve koji su dobijeni dijeljenjem ostvarene razlike Km sa naznačenim iznosom Km u konkretnoj tabeli za korekciju.

Vrijednost traktora

Član 28

Za traktore predviđeni vijek trajanja je:

- u poljoprivredi 12 godina
- u šumarstvu, industriji i sl. 8 godina

Vrijednost vozila prema godinama starosti i predviđenom pogonskom učinku određuje se prema tabeli broj 6.

Tabela br. 6

Starost vozila (god)	Traktori u poljoprivredi		Traktori u šumarstvu industriji i sl.	
	Vv %	Mč	Vv %	Mč
1	86	600	78	1.000
2	74	1.200	59	2.000
3	63	1.800	48	3.000
4	52	2.400	39	4.000
5	45	3.000	32	5.000
6	38	3.600	27	6.000
7	33	4.200	22	7.000
8	29	4.800	20	8.000
9	26	5.400		
10	24	6.000		
11	22	6.600		
12	20	7.200		

Za vozila starija od predviđenog vijeka trajanja vrijednost vozila se umanjuje po 0,2% za svaki naredni mjesec, ali najviše do 10%.

Mč – korekcija

	Traktori u poljoprivredi	Traktori u šumarstvu, za industriju i sl.
Za više/manje pred. Mč	±200	±300
Korekcija %	±0,5	±0,5
Maksimalna Mč korekcija je ±10%		

Korekcija za više/manje pređeni moto-čas (Mč) primjenjuje se u naznačenom iznosu samo za cijele brojeve koji su dobijeni dijeljenjem ostvarene razlike Mč sa naznačenim iznosom Mč u konkretnoj tabeli za korekciju.

Vrijednost motocikla i tricikla

Član 29

Predviđeni vijek trajanja za ova vozila je 12 godina.

Vrijednost vozila prema godinama starosti i prosječnoj godišnjoj Kilometraži određuje se prema tabeli broj 7.

Tabela br. 7

Starost vozila (god)	Vv %	Za motorcikle i tricikle – Prosječna god. Km		
		do 50 cm ³	od 50 – 250 cm ³	preko 250 cm ³
1	82	2.000	3.500	5.000
2	69	4.000	7.000	10.000
3	60	6.000	10.500	15.000
4	51	8.000	14.000	20.000
5	44	10.000	17.500	25.000
6	38	12.000	21.000	30.000
7	33	14.000	24.500	35.000
8	28	16.000	28.000	40.000
9	24	18.000	31.500	45.000

10	22	20.000	35.000	50.000
11	21	22.000	38.500	55.000
12	20	24.000	42.000	60.000

Za vozila starija od predviđenog vijeka trajanja vrijednost vozila se umanjuje po 0,2% za svaki naredni mjesec, ali najviše do 10%.

Km – korekcija

	do 50 cm ³	od 50 – 250 cm ³	preko 250 cm ³
Za više/manje pred. Km	±1000	±1500	±2000
Korekcija %	±1,0	±1,0	±1,0
Maksimalna Km korekcija je ±10%			

Korekcija za više/manje pređenu kilometražu primjenjuje se u naznačenom iznosu samo za cijele brojeve koji su dobijeni dijeljenjem ostvarene razlike Km sa naznačenim iznosom Km u konkretnoj tabeli za korekciju.

Vrijednost radnih vozila

Član 30

Vrijednost ovih vozila određuje se zavisno od njihove namjene, i to:

- 1) Komunalna vozila, vozila za bušenje i istraživanje, viljuškari i vatrogasna vozila
 - Za ova vozila predviđeni vijek trajanja za:
 - komunalna vozila i vozila za bušenje i istraživanje je 8 godina
 - viljuškare 10 godina
 - vatrogasna vozila 12 godina

Vrijednost vozila prema godinama starosti i predviđenom pogonskom učinku određuje se prema tabeli broj 8.

Tabela br. 8

Starost vozila (god)	Komunalna vozila		Vozila za bušenje i istraživanje		Viljuškari u industriji i trgovini		Vatrogasna vozila	
	Vv %	Km	Vv %	Mč	Vv %	Vv %	Mč	Km
1	80	30.000	78	1.600	80	1.200	82	2.000
2	63	60.000	66	3.200	76	2.400	69	4.000
3	50	90.000	55	4.800	56	3.600	60	6.000
4	41	120.000	45	6.400	48	4.800	51	8.000
5	34	150.000	37	8.000	41	6.000	44	10.000
6	28	180.000	30	9.600	35	7.200	38	12.000
7	23	210.000	25	11.200	30	8.400	33	14.000
8	20	240.000	20	12.800	26	9.600	28	16.000
9					23	10.800	24	18.000
10					20	12.000	22	20.000
11							21	22.000
12							20	24.000

Za vozila starija od predviđenog vijeka trajanja vrijednost vozila se umanjuje po 0,2% za svaki naredni mjesec, ali najviše do 10%.

Km i Mč – Korekcija

	Komunalna vozila	Vozila za bušenje i istraživanje	Viljuškari u industriji i trgovini i sl.	Vatrogasna vozila
Za više/manje ostvarenih Km ili Mč	±10.000 Km	±400 Mč	±300 Mč	±1.000
Korekcija %	±0,5	±1,5	±1,5	±1,5
Maksimalna Km i Mč korekcija je	±5	±10	±10	±5

Korekcija za više/manje pređenu kilometražu ili za moto-čas (Mč) primjenjuje se u naznačenom iznosu samo za cijele brojeve koji su dobijeni dijeljenjem ostvarene razlike Km ili Mč sa naznačenim iznosom Km ili Mč u konkretnoj tabeli za korekciju.

- 2) Kombajni, autodizalice, bageri, utovarivači, buldožeri, grederi, mješalice za beton
 - Za ova vozila predviđeni vijek trajanja je:

- za kombajne i samohodne mašine u poljoprivredi 12 godina,
- za autodizalice, dizalica ugrađena na vozila 10 godina,
- za bagere, utovarivače, buldožere, gredere i sl. 8 godina,
- za mješalice za beton 6 godina,

Vrijednost vozila prema godinama starosti i predviđenom pogonskom učinku, odnosno kilometraži određuje se prema tabeli broj 9.

Tabela br. 9

Starost vozila (god)	Kombajni i samohodne mašine u poljoprivredi		Autodizalice, dizalica ugrađena na vozilo i sl.		Bageri, utovarivači, buldožeri, grederi i sl.		Mješalice za beton	
	Vv %	Mč	Vv %	Mč	Vv %	Vv %	Mč	Km
1	88	320	84	900	78	1.600	67	25.000
2	78	640	72	1.800	66	3.200	49	50.000
3	69	960	62	2.700	55	4.800	37	75.000
4	60	1.280	54	3.600	45	6.400	30	100.000
5	52	1.600	46	4.500	37	8.000	24	125.000
6	45	1.920	40	5.400	30	9.600	20	150.000
7	39	2.240	34	6.300	25	11.200		
8	34	2.560	29	7.200	20	12.800		
9	30	2.880	24	8.100				
10	26	3.200	20	9.000				
11	23	3.500						
12	20	3.840						

Za vozila starija od predviđenog vijeka trajanja vrijednost vozila se umanjuje po 0,2% za kombajne, odnosno 0,4% za bagere i mješalice za beton za svaki naredni mjesec, ali najviše do 10%.

Km i Mč korekcija

	Kombajni i samohodne mašine u poljop.	Autodizalice; dizalica ugrađen na vozila i sl.	Bageri, utovarivači, buldožeri, grederi i sl.	Mješalice za beton
Za više/manje ostvarenih Km ili Mč	±100 Mč	±300 Mč	±400 Mč	±5.000 Km
Korekcija %	±2	±1	±1	±0,5
Maksimalna Mč korekcija %	±5		±10	±10

Korekcija za više/manje predenu kilometražu ili za moto-čas (Mč) primjenjuje se u naznačenom iznosu samo za cijele brojeve koji su dobijeni dijeljenjem ostvarene razlike Km ili Mč sa naznačenim iznosom Km ili Mč u konkretnoj tabeli za korekciju.

Vrijednost priključnih vozila

Član 31

Predviđeni vijek trajanja za prikolice, poluprikolice, cistjerne i hladnjače kao i za traktorske prikolice i poluprikolice je 12 godina, a za kamprikolice i lake prikolice iznosi 15 godina.

Vrijednost vozila prema godinama starosti određuje se prema tabeli broj 10.

Tabela br. 10

Starost vozila (god)	Prikolice, poluprikolice, cistjerne i hladnjače	Traktorske prikolice i poluprikolice	Kamprikolice i lake prikolice za put. automobile
	Vv %	Vv %	Vv %
1	82	85	90
2	68	73	80
3	58	63	71
4	49	54	64
5	42	46	57
6	36	40	51
7	31	35	45

8	27	31	40
9	24	28	36
10	22	25	32
11	21	22	29
12	20	20	26
13			24
14			22
15			20

Za vozila starija od predviđenog vijeka trajanja vrijednost vozila se umanjuje po 0,2% za svaki naredni mjesec, ali najviše do 10%.

Vrijednost djelova i opreme vozila

Član 32

Kad su oštećeni pneumatici, radio-aparati (izuzev onih koji su osigurani na sumu osiguranja, ili ako je cijena radio- aparata sadržana u cijeni vozila), uređaji na tečni gas, akumulator i cirada, priznaje se zamjena sa novim dijelom uz priznavanje stvarne vrijednosti navedenih djelova(odbitak istrošenosti- vrijeme upotrebe –amortizacija) u posmatranom trenutku.

1. Vrijednost akumulatora

Vijek trajanja akumulatora je 3 godine. Minimalna vrijednost akumulatora iznosi 20%, a mjesečno umanjenoje vrijednosti je 2,22%. Starost akumulatora se utvrđuje na osnovu računa ili prema datumu koji je utisnut na akumulatoru, odnosno prema datumu proizvodnje vozila.

Starost akumulatora-godine	1	2	3
Vrijednost akumulatora VR %	73,36	46,72	20,0

2. Vrijednost cirade

Cirade za vozila, obično se izrađuju od plastificirane ili jutane tkanine. Carinska sajla se smatra delom cirade. Vijek trajanja za plastificirane cirade iznosi 5 godina, dok za jutane iznosi 3 godine.

Minimalna vrijednost za cirade iznosi 20%. Mjesečno umanjenoje vrijednosti je:

- za plastificirane 1,3%
- za jutane 2,2%

Starost cirade se utvrđuje na osnovu računa ili prema dokumentaciji o ugradnji. Ukoliko ovakav podatak nedostaje, starost cirade se utvrđuje prema procjeni ili prema starosti vozila.

Starost cirade-godine	1	2	3	4	5
Vrijednost plastificirane cirade (VR %)	84,4	68,8	53,2	37,6	20,0
Vrijednost jutane cirade (VR %)	73,6	47,2	20,0	—	—

3. Vrijednost radio – opreme

Pod radio-opremom podrazumjeva se: radio-aparat, radio-kasetofon, kasetofon i mini TV sa potrebnim uređajima za projem i predaju zvuka i slike, samo pod uslovom da je gore navedena oprema projektovana za vozila.

Vijek trajanja za radio-opremu je 7 godina. Minimalna vrijednost radio-opreme je 20%. Vrijednost radio-opreme

Starost radio-opreme – godine	1	2	3	4	5	6	7
Vrijednost radio-opreme VR %	80	65	54	43	34	26	20

Starost radio-opreme se utvrđuje na osnovu računa o kupovini ili drugog vjerodostojnog dokumenta a ukoliko oni nedostaju, prema starosti vozila.

4. Vrijednost uređaja na tečni gas (UTG)

Vijek trajanja uređaja na tečni gas je 8 godina. Minimalna vrijednost uređaja (UTG) iznosi 20%, a mjesečno umanjenoje vrijednosti je 0,83%. Starost uređaja na tečni gas se utvrđuje prema atestu o ugradnji ili prema računu o kupovini.

Starost UTG – godine	1	2	3	4	5	6	7	8
Vrijednost UTG (VR %)	90	80	70	60	50	40	30	20

5. Vrijednost guma (pneumatika)

Vrijednost guma (pneumatika) se utvrđuje na osnovu opšteg stanja guma, odnosno na osnovu istrošenosti i oštećenja gazećih i bočnih površina.

Ukoliko su sačuvane šare po cijeloj gazećoj površini gume u dubini od 1 mm, minimalna vrijednost iznosi 20% od vrijednosti gume istih karakteristika.

Ukoliko su šare po cijeloj gazećoj površini gume dubine manje od 1 mm, ne odobrava se naknada, jer takve gume ne ispunjavaju uslov za korišćenje u saobraćaju.

Vrijednost obnovljenih (protektovanih) guma iznosi 50% od vrijednosti guma istih takvih karakteristika.

Opšte stanje vozila

Član 33

Opšte stanje vozila utiče na određivanje njegove vrijednosti. Na osnovu stanja vozila vrši se korekcija vrijednosti, tako što se, vizuelnim stručnim pregledom i fotografisanjem vozila konstatuje opšte stanje vozila. Okvirne veličine korekcije, koje su u funkciji opšteg stanja vozila, a prema kvalifikacijama stanja (nadprosječno, prosječno, loše) koje su date u tabeli broj 11.

Tabela br. 11

Opšti utisak o stanju vozila	OCJENJUJE SE STANJE	Korekcija %
LOŠE	KAROSERIJA, postoje veća udubljenja, mnoga mjesta napadnuta korozijom, više popravki iz ranijih udesa, nedostaju hromirani djelovi MEHANIKA, za generalni popravku, potrebno osveženje sklopova, nema garant. sigurnost za saobraćaj ili rad LAK, potrebno novo farbanje cijelog vozila, velika površina napadnuta korozijom, mjestimično farbana na više mjesta STANJE UNUTRAŠNJOSTI – RADNOG PROSTORA, sjedišta pocijepana, tapacirung nedostaje ili pokidan, deformisani tovarni prostor ili radni uređaji OSTALO, gume potpuno istrošene, motor jako zaprljan uljem, prtljažnik jako prljav.	od 0 do 10 %
PROSJEČNO	KAROSERIJA, postoje manje ogrebotine ili udubljenja, montiran neodgovarajući pribor, vidljiva manja korozija MEHANIKA, postoje manji zazor (luft) ali ne zahtijeva popravku, postoje tragovi manjih radova na podešavanju LAK, originalan lak novo lakiranje (reparaturno) male ogrebotine ili mjesta sa manjom korozijom STANJE UNUTRAŠNJOSTI – RADNOG PROSTORA, mala istrošenost sjedišta, tapacirunga, radnih uređaja, tovarnog prostora OSTALO, istrošenost guma do 40%, motor i prtljažnik zaprljani ali bez oštećenja.	0
NADPROSJEČNO	KAROSERIJA, neoštećena karoserija, nema ogrebotina niti udubljenja, nema tragova korozije MEHANIKA, malo pređenih kilometara, besprekorno zaptivanje, održavanje po uputstvu proizvođača LAK, originalan lak, visoki sjaj, bez fleka i tragova oštećenja STANJE UNUTRAŠNJOSTI – RADNOG PROSTORA, nema tragova istrošenosti na sjedištima, tapacirungu, radnim uređajima, tovarnom prostoru OSTALO, istrošenost guma do 20%, motor i sklopovi čisti bez tragova nestručnog negodovanja	od 0 do + 10 %

Način eksploatacije

Član 34

U zavisnosti od načina eksploatacije, i od svrhe korišćenja vozila – za obuku vozača, taksi-službu, RENT-A-CAR službu, za obavljanje poslova oko održavanja ili servisiranja određenih proizvoda, kod korišćenja vozila u neuobičajenim eksploatacionim uslovima (na lošim putevima ili terenima, previsokim ili preniskim temperaturama i sl.), ili zbog broja prethodnih vlasnika, predviđa se korekcija koja utiče na vrijednost vozila u opsegu od 0 do -10 %.

Investiciona ulaganja

Član 35

Većim investicionim ulaganjem u vozilo, njegovo opšte stanje može se bitno poboljšati i na taj način postići da vozilo poveća svoju realnu tržišnu vrijednost (zamjena motora, kabine, školjke, šasije i sl.). Takvo povećanje tržišne vrijednosti uzima se u obzir u zavisnosti od visine ulaganja. Izvršeno investiciono ulaganje se dokazuje odgovarajućom dokumentacijom.

Prosječnoj cijeni vozila ne može se dodavati cjelokupna vrijednost investicionog ulaganja i na taj način povećati ukupna vrijednost vozila, već samo korigovana vrijednost, koja se izračunava po sljedećoj formuli:

$$V_k = 35\% \times F_s \times F_p \times F_a$$

gdje je:

Vk – korigovana vrijednost ulaganja

Fs – stvarna cijena investicionog ulaganja (kalkulacija na dan obračuna ili revalorizovana vrijednost ulaganja)

Fp – faktor godine popravke -zavisno od toga koliko je prošlo vremena od popravke (ulaganja)

Fa – faktor amortizacije ulaganja

Faktor godine popravke vozila Fp	
Godina popravke (proteklo vrijeme od popravke u god)	Fp
1	1,5
2	1,3
3	1,0

Nakon 3 godine od investicionog ulaganja faktor Fp = 0

Fa = faktor amortizacije ulaganja						
Starost vozila (god)	3	4	5	6	7	8
Fa	1	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4

Fa = 0 do 3 godine.

Za vozila starija od osam godina faktor Fa je konstantan, tj. iznosi 0,4. Korigovana vrijednost ulaganja dodaje se utvrđenoj vrijednosti vozila.

Samo kod putničkih automobila mogu se uzeti u obzir investiciona ulaganja:

- kompletno farbanje vozila do dvije godine,
- zamjena dijelova karoserije (blatobrana, pragova, veznih limova) do dvije godine.

U zavisnosti od visine ovih ulaganja kao i od proteklog vremena od momenta izvršenih radova, korekcija vrijednosti može da iznosi do +5% od vrijednosti vozila.

Ponuda i tražnja – cijene na tržištu

Član 36

Ponuda i tražnja izražena preko analize kretanja cijena na tržištu ima bitan uticaj na obračun stvarne vrijednosti upotrebljivanih motornih vozila na dan nastanka štetnog događaja.

Primjena ovog korektivnog faktora dodatno koriguje do tad utvrđenu vrijednost vozila izvedenu po svim prethodnim korektivnim faktorima (starost vozila, pređena klometraža, opšte stanje vozila, investiciona ulaganja, način eksploatacije).

Ovaj korektivni faktor u odnosu na utvrđivanje cijene vozila se primjenjuje u opsegu najviše do nivoa stvarne (ekonomske) vrijednosti konkretnog upotrebljivanog motornog vozila na dan štetnog događaja.

Hronološki, ovaj korektivni faktor se po pravilu primjenjuje u obračunu štete kao poslednji korektivni faktor u nizu već primjenjenih korektivnih faktora prilikom utvrđivanja vrijednosti vozila na dan štetnog događaja.

Utvrđivanje vrijednosti spašenih dijelova vozila

Član 37

Vrijednost ostatka (spašenih dijelova) kod oštećenog vozila predstavlja tržišnu vrijednost upotrebljivih dijelova uz odbitak troškova demontaže, pripreme dijelova, kontrole i troškova prodaje sa odgovarajućim porezima.

Vrijednost spašenih dijelova određuje se kalkulativnim putem uz uvođenje faktora korekcije ponude i tražnje.

U slučaju kada ostaci nijesu za ponovnu ugradnju ili za njih nema interesovanja, vrijednost ostataka se određuje prema cjenama otpadnog materijala.

Vrijednost ostatka se utvrđuje na taj način što se prethodno utvrdi vrijednost vozila u trenutku udesa prema svim kriterijumima iz ovog Uputstva, zatim se utvrđuje procentualno učešće vrijednosti ostataka i otpadnog materijala u tako obračunatoj vrijednosti vozila.

Jako oštećeni ili istrošeni dijelovi tretiraju se kao otpadni materijal.

Minimalna vrijednost ostatka ne može biti manja od vrijednosti otpadnog materijala.

Orijentacija za pristup određivanja gornjih graničnih vrijednosti o procentualnom učešću pojedinih sklopova i dijelova kod pojedinih vrsta vozila data je u tabeli broj 12.

Tabela br. 12

1. Kod motocikla		
motor sa mjenjačem	od 2% do 20%	U zavisnosti od stanja i stepena oštećenja
prednji točak vila upravljača sa instrument-tablom	od 1% do 8%	
zadnji točak, vila ram	od 1% do 4%	
ostalo	od 1% do 5%	
UKUPNO MAKSIMALNO	od 1% do 3%	
UKUPNO MAKSIMALNO		
40%		
2. Kod putničkih vozila		
motor	od 3% do 15%	U zavisnosti od stanja i stepena oštećenja Veće vrijednosti za pogonski most
mjenjač	od 1% do 5%	
vješanje prednje (most)	1% ili 2%	
vešanje zadnje (most)	1% ili 2%	
upravljački mehanizam	do 1%	
točak Kpt.	0,5% po komad max. 2% po vozilu	
poklopac prednji	do 1%	
poklopac zadnji	do 0,5%	
vrata (i peta vrata)	od 0,2% – do 1% po komadu	
staklo prednje	1%	
staklo zadnje	0,5%	
sjedište prednje	0,1% po komadu	
sjedište zadnje	0,2% Kpt.	
branik prednji ili zadnji	0,3% po komadu	
ostalo	od 1% do 5%	
UKUPNO MAKSIMALNO		
40%		
3. Kod teretnih vozila		
motor	od 1% do 11%	U zavisnosti od stanja i stepena oštećenja
mjenjač	od 0,5% do 2%	
osovina prednja	0,5%	
osovina pogon. po kom.	od 0,5% do 2%	
upravljački mehanizam	od 0,5% do 2,5%	
kabina	od 2% do 8%	
šasijska glavna i pomoćna	od 1% do 4%	
točak Kpt.	0,5% po kom. a max. 3%	
ostalo	od 1% do 5%	
UKUPNO MAKSIMALNO		
40%		
4. Kod autobusa		
motor	od 1% do 8%	U zavisnosti od stanja i stepena oštećenja
mjenjač	od 0,5% do 2%	
osovina prednja	do 0,5%	
osovina pogonska	od 0,5% do 2%	
upravljački mehanizam	od 0,5% do 1,5%	
točak Kpt.	0,5% po kom. a max. 3%	
stakla	0,5% po kom. a max. 3%	
sjedišta	0,5% po kom. a max. 3%	
ostalo	6%	
UKUPNO MAKSIMALNO		
30%		
5. Kod traktora		
motor	od 2% do 16%	U zavisnosti od stanja i stepena oštećenja
mjenjač	od 1% do 3%	
osovina zadnja	1%	
upravljački mehanizam	od 0,5% do 1%	
točak Kpt.	1% po kom. a max. 4%	
ostalo	5%	
UKUPNO MAKSIMALNO		
30%		

6. Kod prikolica i poluprikolica	
šasijska – glavna i pomoćna osovina	od 1% do 8%
točak Kpt.	1% po kom. a max. 3%
nadgradnja	1% po kom. a max. 4%
agregati	od 1% do 8%
ostalo	do 2%
UKUPNO MAKSIMALNO	do 5%
	30%

Za ostala vozila procentualni iznos spašenih dijelova se određuje na sličan način kao i kod navedenih vozila.

Prilikom utvrđivanja procentualnog iznosa spašenih dijelova primjenjuje se faktor korekcije ponude i tražnje u rasponu od $\pm 10\%$

IV UMANJENA I UVEĆANA VRIJEDNOST VOZILA

Vrijednost vozila po izvršenoj popravci

Član 38

Nakon izvršene popravke oštećenog vozila u pogledu stanja vozila mogu nastupiti tri slučaja:

- 1) da se opravkom uspostavi stanje koje je bilo prije nastanka štete;
- 2) da nastane umanjena vrijednost zbog toga što nije u potpunosti uspostavljeno stanje prije udesa;
- 3) da je izvršenom popravkom povećana vrijednost vozila.

Umanjena vrijednost vozila

Član 39

Umanjena vrijednost vozila utvrđuje se samo za putničkih vozila, a nadoknađuje se u novcu i to isključivo kod šteta koje se likvidiraju po osnovu osiguranja autoodgovornosti.

Ona se ispoljava u obliku umanjivanja tehničke i/ili tržišne vrijednosti vozila nastale poslije izvršene kvalitetne i stručne popravke, a zavisi od: marke, tipa, starosti, stanja vozila, stepena oštećenja, postojanja ranijih oštećenja i slično.

Iznos naknade za umanjenu vrijednost kod putničkih automobila utvrđuje se na osnovu pismenog zahtjeva oštećenog, a na bazi izvršene popravke, odnosno predračuna i pogodbe.

Naknada za umanjenu vrijednost ne isplaćuje se u slučajevima kada je oštećenje nastalo:

- na djelovima karoserije koji su vezani razdvojitivim vezama, kao što su: branik, vrata, poklopac motora, poklopac prtljažnika i dr., ukrasne lajsne, stakla farova, naplatci (felne) i sl.
- kod zamjene osnovnih sklopova (karoserije, motora, mjenjača i sl.),
- na djelovima čijom izgradnjom i ugradnjom nijesu poremećeni pojedini sklopovi automobila (poluosovine, npr. mehanizam, hladnjak i sl.).
- kada su uočljivi tragovi ranijih popravki kao i kada je putnički automobil stariji od 4 godine.

Umanjena vrijednost vozila se ne priznaje zbog loše i nekvalitetno izvršene popravke, a za naknadu ovako nastale štete oštećenog treba uputiti da naknadu traži od servisa, gdje je vršena popravka vozila.

Umanjena vrijednost vozila kod putničkih vozila utvrđuje se prema marki i tipu vozila, vrijednosti vozila na dan nastanka štete (saobraćajne nezgode), tržišnoj vrijednosti, datumu prve registracije (proizvodnje), starosti vozila (računato u godinama i mjesecima) i tržišnog faktora koji se izračunava prema tabeli broj 13.

Tabela br. 13

Starost vozila u mjesecima	R – procentualni odnos troškova popravke i vrijednost vozila (%)					
	2 – 9	9 – 20	20 – 32	32 – 44	44 – 60	60 – 75
	Tržišni faktor -T-					
6	1,70	2,00	2,30	2,50	2,85	3,25
12	1,30	1,50	1,80	2,05	2,30	2,70
24	0,85	1,00	1,30	1,60	1,80	2,20
36	0,60	0,70	0,95	1,20	1,50	1,80
48	0,25	0,30	0,60	0,85	1,15	1,40

Umanjena vrijednost računa se na osnovu formule:

$$Uv = (\text{Vrijednost vozila na dan štete} + \text{Ukupni troškovi popravke}) / 100 \times T \text{ (tržišni faktor)}$$

Gdje je: Uv – umanjena vrijednost vozila.

Uvećana vrijednost vozila

Član 40

Prilikom opravke oštećenog vozila može da dođe do uvećanja njegove vrijednosti u slučajevima:

- ako se ugradi dio ili sklop sa bitno poboljšanim tehničkim karakteristikama u odnosu na oštećeni dio ili sklop (motor sa većom snagom, obrtno postolje sa većom otpornošću na udare, razne modifikacije i sl.). U takvim slučajevima razliku u cijeni snosi osiguranik – oštećenik.
- ako je stanje oštećenog dijela takvo, da je nemoguće izvršiti opravku zbog dotrajalosti (veliki stepen napada korozijom ili sl.), a pod normalnim uslovima bi bila moguća opravka, visina štete se u tim slučajevima izračunava kalkulativnim putem i to u visini prosječnih troškova opravke u ovlašćenom servisu sa potrebnim sitnim potrošnim i farbarskim materijalom. Ovo se primjenjuje samo kod starijih vozila.
- ako se popravkom smanjuju neophodni troškovi investicionog ulaganja, odnosno obezbjeđuje propisana tehnička ispravnost vozila što bi bilo nužno izvršiti bez obzira na ostala oštećenja.
- kod djelimičnih šteta, pri zamjeni oštećenih djelova, obračunava se pad vrijednosti djelova. Pad vrijednosti se ne obračunava za djelove od stakla (vjerobrani, ogledala na retrovizorima...) i po pravilu za djelove vozila čija starost nije veća od 4 godine.

Pad vrijednosti dijela se obavezno zaračunava ukoliko su na oštećenom dijelu vidljivi tragovi ranijih oštećenja odnosno ranijih popravki, bez obzira na starost dijela.

Pri utvrđivanju pada vrijednosti zamijenjenih djelova kod djelimičnih šteta obračunava se istrošenost djelova u procentu od 0 do 50% u zavisnosti od starosti i stepena istrošenosti djelova, odnosno od utvrđenog stepena i obima ranijih oštećenja ili tragova ranijih popravki na djelovima, kao i na osnovu opšteg stanja vozila.

Procenat pada vrijednosti djela se obavezno unosi u zapisnik o oštećenju vozila za one djelove koji podliježu padu vrijednosti, a zapisnikom o oštećenju vozila su previđeni kao djelovi za zamjenu.

V NAKNADA ŠTETE ZBOZ NEMOGUĆNOSTI KORIŠĆENJA VOZILA

Ko ima pravo na naknadu štete

Član 41

Pravo na naknadu štete zbog nemogućnosti korišćenja vozila do završetka opravke imaju samo oštećeni – vlasnici vozila, koji pravo na naknadu troškova opravke vozila, ostvaruju po osnovu osiguranja vlasnika odnosno korisnika motornih i priključnih vozila od odgovornosti za štetu pričinjenu trećim licima i koji su sa tim vozilom na dan nastanka štete ostvarivali svoju stalnu profesionalnu djelatnost i sticali zaradu.

Pod štetom zbog nekorišćenja vozila, podrazumijeva se gubitak prihoda na koje je oštećeni-vlasnik vozila odnosno korisnik, mogao sa sigurnošću računati, da nije došlo do oštećenja vozila i da te prihode nije mogao nadomjestiti korišćenjem drugog vozila koje je imao u rezervi, ili korišćenjem sredstava javnog prevoza.

Pri obračunu iznosa naknade od iznosa utvrdene štete odbijaju se tekući troškovi koji uobičajeno prate korišćenje vozila za obračunski period.

Utvrđivanje broja izgubljenih dana

Član 42

Visina naknade zavisi od od vrste vozila i vremena potrebnog za njegovu opravku. Obračunava se tako da se :

- za najmanja oštećenja gdje nema lakiranja(oštećenje farova, stakala, stop svjetla, branika i sl.) kao izgubljeno vrijeme računa se jedan dan;
- za opravku vozila gde je norma vrijeme za opravku vozila od 1 do 100 sati, izgubljeno vrijeme računa se po formuli:
 - $ID = h : 14$

Gdje je :

ID = broj dana potreban za opravku i uvijek se uzima kao cio broj;

h = broj radnih sati po zapisniku o oštećenju vozila, društva za osiguranje;

14 = je broj koji predstavlja iskorišćenost radnog vremena, broj radnika koji se angažuje i broj smjena u toku dana.

- za opravku vozila gdje je norma vrijeme za opravku od 100 do 300 sati, izgubljeno vrijeme se računa po formuli:

- $ID = 7 + h - 100 \times 16$

Gdje je:

ID = broj dana potreban za opravku i uvijek se uzima kao cio broj;

7 = broj dana neophodnih za opravku vozila, za koju je predviđeno 100 norma sati i konstantan je;

h = broj norma sati po zapisniku o oštećenju vozila;

16 = broj koji predstavlja iskorišćenost radnog vremena, broj radnika angažovanih na opravci i broj smjena u toku dana.

– za opravku vozila gdje je norma vrijeme za opravku preko 300 sati izgubljeno vrijeme računa se po formuli:

- $ID = 20 + h - 300 \times 24$

Gdje je :

ID = broj dana potreban za opravku u uvijek se uzima kao cio broj; h= broj norma sati po zapisniku o oštećenju vozila ;

20 = broj dana neophodnih za opravku vozila za koju je predviđeno 300 norma sati i konstantan je;

24 = broj koji predstavlja iskorišćenost radnog vremena, broj radnika angažovanih na opravci i broj smjena u toku dana.

Utvrđivanje iznosa naknade

Član 43

Naknada štete pripada oštećenom-vlasniku odnosno korisniku vozila, za onoliko radnih dana, koliko je, po formulama iz člana 42 ovog pravilnika, utvrđeno za popravku vozila (broj dana) i pri totalnoj šteti iz ekonomskih razloga, pri čemu je maksimalan broj dana za putnička vozila i motocikle 15, a za sva ostala vozila 30, računajući od dana utvrđivanja visine štete na vozilu.

Prilikom izračunavanja broja dana iz stava 1 ovog člana, ne uzimaju se u obzir nedostatak rezervnih djelova i repro materijala na tržištu za oštećeno vozilo, odnosno uobičajen broj dana potrebnih da se na tržištu vozila kupi takvo vozilo.

Naknada štete zbog nemogućnosti korišćenja vozila ne priznaje se za vozila čija je nabavka na tržištu otežana, odnosno koja su rijetka ili ih nema na tržištu u Crnoj Gori.

Iznos naknade za jedan izgubljeni dan za putnička vozila (taxi, rent-a-car i sl.), određuje se u iznosu od 30 EUR-a bruto, a ukoliko se rad sa vozilom odvijao u više smjena (taxi), o čemu mora oštećeni pružiti validne dokaze (potvrdu od nadležnih organa opštine u kojoj obavlja djelatnost) određuje se, dodatnih 30 EUR-a bruto po smjeni, odnosno prema prihodima na osnovu kojih mu se obračunavaju porez i doprinosi ukoliko se to ne čini paušalno, kada se obračunava fiksni iznos iz ovog stava .

Za teretna vozila naknada se određuje po radnom danu u iznosu koji se utvrđuje na osnovu iznosa ostvarene bruto zarade po danu za posljednja tri obračunska mjeseca prije nastupanja događaja po osnovu kojeg se ostvaruje naknada (što se dokazuje obračunom zarade i bruto zarade lica koje je radilo na tom vozilu i visinom uplata poreza i doprinosa na zarade). Na isti način određuje se i naknada za autobuse.

Ukoliko se radi o preduzetniku koji nema uredne poslovne knjige naknada za dan nekorišćenja teretnog vozila može se odrediti maksimalno do 150 EUR-a bruto.

Za autobuse ta naknada može iznositi u tim slučajevima najviše 90 EUR-a bruto.

Stupanje na snagu

Član 44

Ova Pravila stupaju na snagu 14.04.2022.godine.